

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 21.

Stockholm den 25 Maj 1911.

4:e årg.

Prenumerationspris: 1/2 år .. kr. 4: 50 1/3 år .. kr. 2: 50 1/4 3: 50 1/4 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1911, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	--	---	--

Vår rösträttsfråga i riksdagen. Andra kammarens beslut.

När Andra kammaren onsdagen den 17 maj upptog den kvinnliga rösträttsfrågan till behandling, var den genom Första kammarens beslut af den 13:e en redan fallen sak. För Andra kammaren återstod blott att ännu en gång häfda sin ståndpunkt till frågan, att ännu en gång fastslå det beslut om beviljande af politisk rösträtt åt kvinnorna, som kammaren 1909 utan debatt och utan votering fattat.

De uttalanden, som i år föregingo samma beslutsfattande, kunna knappast heller få namn af debatt; inga meningsskiljaktigheter bröto sig mot hvarandra, samtliga talare yttrade sig för saken; den enda motståndarens, hr Jansson i Djursåtra, korta yrkande af bifall till utskottets hemställan beledsagades af ingen som helst motivering. Hr Callerholms varma anförande för saken fick stå oemotsagdt, likaså hr Larssons i Västerås uttalande af att kvinnorösträtten är ett rättfärdighetskräf, som icke fordrar någon vidare utredning, och friherre Bondes slutanförande, däri han så kraftigt förfäktade kvinnornas sak, däri han vände sig mot de teorier som vilja göra denna sak till en blott maktfråga, uppkallade inga svarande. *Kammaren skred till votering, som resulterade i bifall af den liberala motionen om rösträtt och valbarhet för kvinnor med 120 röster mot 92.*

Den socialdemokratiska motionen, som i sitt yrkande om allmän rösträtt utan alla streck upptog även

politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor, afslogs af kammaren.

Andra kammaren hade således för andra gången beslutit att gifva politisk rösträtt åt kvinnorna. Första kammaren hade i förväg omintetgjort detta besluts genomförande genom att bifalla utskottets hemställan om afslag på motionerna.

Den sista riksdagen i den innevarande treårsperioden går nu till ända utan att ha antagit förslaget om rösträtt för kvinnor. Det betyder ett långt framskjutande af en fråga, hvars afgörande man haft skäl att anse vara närmare förhanden. Att bakom de uppskofsskäl som föreburits — inväntandet af utredningens afslutande och inhämtad kännedom om verkningarna af den för män införda rösträtten — döljer sig ett principiellt motstånd, som man ansett öfvervunnet, när riksdagen en gång gått så långt att den begärt en utredning i frågan, kan näppeligen fränkommas. Man frågar sig med friherre Bonde: Hvad har då hänt sedan 1906? Och man känner sig fullt böjd att gå med på hans åsikt om att en utredning tyckes vara ett bra sätt att skjuta undan en fråga på obestämd tid. Men därvid känner man sig också bittert gäckad.

För oss kvarstår att arbeta vidare för vår sak. Våra motståndare ha velat hålla före, att rösträttsrörelsen går tillbaka, att kvinnornas eget intresse har slappats. Detta har varit ett af de skäl, som i För-

sta kammaren framförts mot rösträttens beviljande. Vi kunna tillbakavisa det. Hr Mauritz Hellberg framhöll också i sitt första stora anförande under röst-rättsdebatten, hvilket i föregående nummer af Dagny refererades, uthålligheten i det kvinnliga rösträttsarbetet, som gör att icke endast föreningens medlemsantal icke förminskats, trots de svårigheter under hvilka arbetet bedrifves, utan alltjämt ökas, om det än ej är i proportioner, som tillfredsställa prof. Clason, hvilken icke tyckes betänka, att när föreningar faktiskt äro bildade i de flesta af rikets städer och i många de mest betydande samhällena på landsbygden, inga massökningar längre kunna uppkomma.

Vi vilja äfven peka på att i enstaka fall personer kunna utträda ur en förening utan att detta utgör bevis för en tillbakagång i det allmänna intresset för saken, enskilda skäl kunna härvid spela in och verka afgörande; kanske i somliga fall direkta påtryckningar från maktägande män mot af dem beroende kvinnor. Man har sett bevis på detta.

Men dessa anfall på en rörelse, som med så små resurser, med endast frivillig arbetskraft förts fram till att blifva en stark organisation, omfattande hela vårt långa land från dess nordligaste till dess sydligaste landsända och alltjämt fungerande med samma beundransvärda kraftinsats, studsas tillbaka på sin tydliga obefogenhet. Agitations- och upplysningsarbetet inom våra F. K. P. R. talar för sig själf. Bara under förlidet år utgäfvos t. ex. ej mindre än 73,850 exemplar broschyrer, rapporter och cirkulär för att sprida upplysning och väcka intresse. Genom föreningsmeddelandena i denna tidning kan man följa verksamheten inom de skilda föreningarna hela landet öfver, och dessa meddelanden berättar om ständiga möten och sammankomster, med nya arbetsuppslag och förnyadt arbetsintresse. Rapporterna växa — därför att arbetet växer.

Men — man gör hvad man kan för att pröfva intresset och uthålligheten inom vår rösträttsrörelse! Ännu i flera år skola vi nu arbeta vidare för att hålla det hela samman, för att väcka och lifva. Det är stora krafter, som tagas i anspråk för detta, ett oerhördt arbete, som därvid presteras. Vi fråga oss: skulle ej vårt land kunna ha bättre och direkt bruk för all denna kraft, som nu förrinner under sträfvan efter en rättighet, som förvägras oss? Har vårt land råd till detta slöseri med energi och arbetsförmåga? Första kammaren har därtill svarat sitt ja.

Och detta kallas: **ansvarsmedveten politik.**

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi här med uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorrörelsen i dess helhet.

Postsparbankens omorganisation och kvinnors befodringsutsikter.

Såsom af dagspressen redan framgått, förelåg måndagen den 15 maj till behandling af riksdagens båda kamrar den kungliga propositionen om postsparbankens uppförande på ordinarie stat.

Det har nöts många pennor och spillts mycket bläck inom kommittéer, genom remisser, utredningar och underdåniga skrivelser, innan detta förslag nått till riksdagens bord. I det skick det slutligen framkom tillstyrktes det i hufvudsak af sammansatta stats- och bankoutskottet nr 2 och antogs af riksdagen oförändradt, utom i afseende på öfvergångsbestämmelserna angående bokhållares (manliga tjänstemän) rätt att räkna föregående tjänsteår.

Kungl. maj:t hade föreslagit att såväl bokhållare som kvinnliga kontorsskrifvare skulle äga rätt att vid befördran till ordinarie befattning få räkna sig till godo 6 år af den tid de varit anställda i postsparbanken. Härigenom skulle emellertid bokhållarne vid tillträdande af den ordinarie tjänsten få sina inkomster reducerade. I anledning häraf väcktes af herr J. F. Nyström en motion, utgående därpå, att bokhållare måtte få tillgoräkna sig den tid af sin tjänstgöring som extra ordinarie, hvilken öfverstiger 5 år, samt erhålla en begynnelselön af 2,200 kr. i stället för af kungl. maj:t föreslagna 1,800 kr. Till förmån för denna motion reserverade sig inom utskottet friherre J. G. Beck-Friis samt herrar J. T. Larsson och G. S. Neiglick. Denna reservation bifölls af riksdagen inom Första kammaren med 82 röster mot 32 och inom Andra kammaren med 98 röster mot 95.

Men de kvinnliga tjänstemännen? Hvarför gjordes intet för att skaffa äfven dem en förmånligare tjänsteårsberäkning?

I den underdåniga skrifvelse, som i november förra året afläts af Föreningen af kvinnor i statens tjänst (se Dagny nr 48 1910), framhölls inträngande det orättvisa i att postsparbankens kvinnliga befattningshafvare, i fall kungl. maj:t biträddde löneregleringskommitténs förslag, skulle ställas på sidan om en princip, som af riksdagen lämnats utan anmärkning med afseende på kvinnliga biträden hos andra statens myndigheter, d. v. s. förmånen att få tillgodoräkna sig hela sin föregående tjänstetid. För många af postsparbankens kvinnliga biträden representera dessa tjänsteår en tidrymd af 20—27 år. Men — postsparbankens tillvaro beror af dess egen ekonomiska bärkraft, och den del af dess kvinnliga personal, som nu öfvergår på ordinarie stat får, trots sina utstrukna arbetsår, en bättre ställning än förut. Det hade sålunda ganska säkert varit resultatlöst att härvidlag söka framkalla någon ändring i k. maj:ts förslag. Härtill kommer att statsverket öfvertagit pensioneringen af verkets personal. Lagen af den 11 oktober 1907 angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension blir sålunda tillämpad äfven här, d. v. s. postsparbankens ordinarie tjänstemän hafva erhållit rätt att såsom underlag för sin pension räkna alla sina föregående tjänsteår som extra ordinarie.

Af bankens till öfver 70 personer uppgående kvinnli-

Juvel- Guld- & Emalj arbeten.

DAVID ANDERSEN & Comp.

Hofjuvelerare.

Dans- och Calisthenics

Privat undervisning

Elsa Björkman, Kungsholmsgatan 6, 3 tr.

ga biträden hafva endast 35 uppförts på ordinarie stat med en daglig arbetstid af 7 timmar samt en begynnelse-lön af 1,500 kr., som efter tre ålderstillägg af 200 kr. hvar tredje år slutar på 2,100 kr. Härtill kommer ortstillägg af 225 kr. och för högst 7 kontorsskrifvare, som förordnas att utöfva förmanskap öfver de öfriga, ett särskildt arvode af 15 kr. i månaden. För dessa sju blir slutaflöningen sålunda 2,505 kr. Då ortstillägget och sistnämnda arvode ej räknas som pensionsunderlag, blir pensionen för alla kontorsskrifvare enligt den antagna uppdelningen af lön och tjänstgöringspengar 1,575 kr. efter 60 lefnads- och 30 tjänsteår.

Man hade hoppats, att den kungliga propositionen skulle omfatta äfven postsparbankens kvinnliga skrifbiträdens uppförande på ordinarie stat. Därom innehöll den emellertid intet. Såsom skäl härför anger herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, att aflöningen för postsparbankens personal bör genomföras efter enahanda grunder som hos postverket, hvadan intet förslag angående skrifbiträdena för närvarande kunde framläggas, enär frågan om fast anställning för postverkets skrifbiträden är föremål för utredning af löneregleringskommittén.

Blevo förhoppningarna om ordinarie anställning äfven för postsparbankens skrifbiträden denna gång besvikna, så ersattes de åtminstone af ett löfte om bättre tider. Däremot hafva regering och riksdag fullständigt tillintetgjort hvarje utsikt till befördran för postsparbankens kvinnliga tjänstemän. Såsom allra högsta belöning har stipulerats de 180 kr. om året, som skola tilldelas 7 kontors-skrifvare, hvilka utöfva förmanskap öfver sina kamrater.

Det är underligt och, minst sagdt, nedslående att åter och åter, gång på gång konstatera hur omöjligt det är och tyckes förbli för statsmakterna att förstå, att kvinnor lika väl som män, förutom dagligt bröd och vissheten om en tryggad ålderdom, behöfva uppmuntran för ett dugligt arbete. Äfven när, som fallet är för ifrågavarande befattningshafvare i postsparbanken, samma utbildning fordras af kvinnliga och manliga tjänstemän, delas tjänsterna upp i olika kategorier för kvinnor och män. Det lilla teoretiska strecket i en instruktion reser sig i praktiken till en oöfverkomlig barriär, där tjänste-år, duglighet, rutin, allt halkar undan den kvinnliga fot, som dristar sig att vilja stiga öfver.

Det förefaller som om statsverkets fördel hade blifvit bättre tillgodosedd om t. ex. de 7 bokhållaretjänster, som nu med en slutaflöning af 3,800 kr., plus ortstillägg 450 kr. eller sammanlagdt 4,250 kr. inrättats i postsparbanken endast för manliga innehafvare, gjorts tillgängliga äfven för kvinnliga sökande och verket sålunda bereds möjlighet att åt sig utvälja den mest dugande arbetskraften. Denna synpunkt gjorde sig äfven gällande inom riksdagen, i det att af herr Pettersson i Södertälje afgafs en motion, hvori hemställdes, att riksdagen ville besluta att kvinna skulle vara berättigad att på enahanda grunder som man innehafva bokhållarebefattning vid postsparbanken.

Vid utskottets betänkande hade till förmån för denna motion fogats reservation af herrar J. T. Larsson, A.

C. J. Christiernson och G. S. Neiglick. I Första kammaren talade hr Larsson med värme för reservationen, som emellertid i denna kammare afslogs utan debatt. I Andra kammaren togs den i ifrigt försvar af herrar Pettersson i Södertälje och Christiernsson, medan herrar Odqvist och Persson i Stallerhult talade för utskottets hemställan. Herr Pettrén varnade för konsekvensen af att släppa fram kvinnor på samma platser som män utan att göra restriktion i deras lön och trodde att konsekvenserna af ett sådant experiment skulle blifva farliga. Efter repliker af herrar Christiernsson och Neiglick afslogs reservationen med 120 röster mot 76 för utskottets förslag.

Så länge kvinnliga befattningshafvares pensionsålder anses behöfva inträda efter färre tjänsteår än mannens, är det naturligtvis rättvist att på ett eller annat sätt en motsvarande minskning göres i hennes aflöning. Med en smula god vilja och förutseende hade säkerligen till förslaget om postsparbankens stat kunnat fogas en paragraf som löst frågan om aflöningen i händelse af kvinnas innehafvande af en bokhållaretjänst. Statsverket hade däri- genom, utan afseende å kön, kunnat tillföra sig själf den dugligaste arbetskraften och undanskaffa från sin förvaltning anledningen till ett icke oberättigadt missmod.

G. T—II.

Valfrihet i fråga om arbete och likställighet i uppfostran, så väl intellektuell som fysisk, äro af vikt, så framt ett köns eller klass' organiska anlag skola kunna bestämmas. Och hvad vi i dag begära är att naturliga villkor och icke konstlade inskränkningar skola normera hvarje individs arbete.

Olive Schreiner (»Kvinnan och arbetet»).

Riksdagen.

Sjuksköterskornas ställning. Första kammarens första tillfälliga utskott hade föreslagit, att Första kammaren måtte biträda Andra kammarens beslut om undersökning angående sjuksköterskors arbetsförhållanden men afstyrkt Andra kammarens beslut med begäran om åtgärder för att bereda understöd åt sjuksköterskor, hvilka genom smitta eller öfveranstängning erhållit obotlig sjukdom. Borteliminierandet af denna senare punkt lär ha skett på den grund, att de däri ifrågasatta åtgärderna jämväl omfattas af skrifvelseförslagets förra del. Första kammarens utskott framhåller, att det anser att t. o. m. mera omfattande åtgärder än de af motionären föreslagna kunna ifrågasättas. I motiveringen uttalas det också, att det ofta är otillräckligt sörjdt för sjukvårdspersonalens underhåll och vård under sjukdomsfall och på ålderdomen, och utskottet anser såsom både önskvärdt och genomförbart att efter skedd utredning i åtskilliga afseenden reglera och förbättra sjukvårdspersonalens ställning och arbetsförhållanden.

Utän debatt har nu Första kammaren bifallit utskottets förslag.

Ur Elsa Eschelssons eftermäle.

I det sist utkomna numret af "Tidskrift for Retsvidenskab" har justitierådet W. Sjögren tecknat Elsa Eschelssons dödsruna. Det kan vara af intresse att här citera hvad en framstående auktoritet på juridikens område och en f. d. Uppsalaprofessor yttrar om docenten Elsa Eschelsson.

Den 10 mars 1911 afled docenten i civilrätt vid Uppsala universitet, juris doktorn Elsa Eschelsson, den första kvinna, som i vårt land verkat såsom universitetslärare inom den juridiska fakulteten. Genom hennes bortgång har den svenska rättsvetenskapen drabbats af en kännbar förlust.

Född den 11 november 1861 blef Elsa Eschelsson student i Uppsala 1882 och ägnade sig efter afslagd fil. kand.-examen åt juridiska studier, som afslötos med den hos oss endast sällan absolverade juris doktorsgraden. Såsom specimen härför utgaf E. sin första juridiska afhandling: "Om begreppet gåfva enligt svensk rätt". Genom denna skrift, som utgjorde frukten af mycket omsorgsfulla studier, ådagalades tydligen E:s juridiska begåfning, skarpsinne och själfständiga blick på de rättsvetenskapliga problemen.

År 1906 utgaf doc. E. ett nytt omfattande arbete: "Om fullbordandet af gåfva af lös egendom enligt svensk rättspraxis". Äfven detta arbete är af intresse i metodiskt afseende, då en så intensiv bearbetning af ett dylikt material veterligen saknar motstycke. Det ifrågavarande spörsmålet egen natur har jämte materialets beskaffenhet lagt oerhörda — stundom oöfvervinnerliga — svårigheter för uppnående af enkla och säkra resultat, men hvad i denna riktning kunnat vinnas, torde genom doc. E:s arbete i hufvudsak vara vunnet. Härjämte bör erinras om doc. E:s insats såsom medarbetare för svensk rätt i den af Ernest Lehr utgifna öfversikten af skandinavisk civilrätt, "Elements de droit civil scandinave", Paris 1901. Den svåra och ganska otacksamma uppgiften att på franska språket gifva en öfversiktlig framställning af svensk civilrätt hade säkerligen icke kunnat anförtros åt en mera skicklig och uppoffrande hand.

I doc. E:s författarskap återfinnas de egenskaper, som känneteckna en bestämd riktning inom rättsvetenskapen. Den logiska begåfningen — hvilken kan få sitt uttryck såväl i rent abstrakta undersökningar som i ett inträngande analytiskt detaljstudium — var hos doc. E. förhärskande. Resultatet blir, om man så vill, "begreppsjurisprudens". Men begreppsbildningen hvilat i detta fall på en omfattande analys af det allmänna föreställningssättets psykologiska fakta. Häri ligger den metodiska själfständighet, som kännetecknar doc. E:s mest betydande arbeten. Och doc. E. har i detta hänseende gifvit uppslag och föredömen, som äro förtjänta att fullföljas. Det är gifvet, att doc. E. som rättsvetenskaplig författare också hade sin begränsning. Så skulle hennes skrifter otvifvelaktigt vunnit i styrka genom historiska undersökningar. Men det erkännandet skall icke förvägras Sveriges första kvinnliga jurist, att hon inom den riktning, som hennes juridiska författarskap hufvudsakligen representerar, gjort en verkligt betydande insats i den samtida svenska rättsvetenskapen.

Sprid Dagny!

Den patenterade

PUFFSÅNGEN

är delvis tillverkad af stål samt ytterst stark. Den har därjämte ett prydligt utseende, och passar för alla hem både i stad och på landet.

Begär priskurant.

PER FROMS MEK. VERKSTADS A.-B.,

Mäster-Samuelsgatan 34, STOCKHOLM.

OBS! Säljes äfven i alla möbelfärrer.

Modern religiös litteratur.

Paulus. Af *Gustav Adolf Deissmann*. En kultur- och religionshistorisk skiss. Hugo Gebers förlag, Sthlm, 1910.

I Edna Lyalls "nyprotestantiska" roman "We two" finns en liten betecknande historia om hur hjältinnan en gång tillsammans med sin far, fritänkaraposteln och tidningsredaktören under en vistelse i Paris är ute på razzia efter gamla kulturhistoriskt betydande böcker. I ett af de gamla ruckliga bokständer vid Seine fråga de efter en Thomas à Kempis, men få till svar, att den är "quite oldfashioned, you know." Jag antar det finns godt om folk, som tänker så om Paulus också och helst, med eller utan en anständig bugning, gå förbi en bok sådan som ofvanstående. Men dem skulle jag bra gärna vilja ta i armen och leda dem tillbaka och få dem att spärra upp ögonen både inför denna märkliga bok och dess föremål. Ty efter den behandling aposteln här får, finns ingenting "oldfashioned" i bemärkelsen förlegadt kvar hos honom: han blir en fullständigt ny uppenbarelse för oss.

Ett utländskt arbete i svensk originalupplaga är ingen vanlig företeelse, och förklaringen därtill sitter i Olaus Petri-Stiftelsens röda märke med dess inskrift "Sanningen skall göra Eder fria", hvilket inte, som man kanske skulle kunna tro, härrör från något af Haeckels eller Nietzsches arbeten utan helt enkelt är ett ord af Jesus och står till finnandes i Johannesevangeliet. Jag vet inte hur pass mycket folk i dessa Örebroteologiens upprörda tider har lagt märke till Olaus Petri-stiftelsen, och därför vill jag nämna, att den är en donationsfond, enligt hvad ryktet förmäler härrörande från okänd gifvarinna och afsedd att bekosta föreläsningar af utländska teologer i Uppsala och svenska teologers resor till främmande land. Syftemålet är alltså en upptryckning af den svenska teologien i modernare riktning, och det kan väl intressera Dagnys läsare, att vår första kvinnliga teolog, fil. och teol. kand. Emilia Fogelklou, för närvarande är stadd på en längre studiefärd, företrädesvis till de romanska länderna, bekostad af stiftelsens medel. En annan dylik teolog, Samuel Gabrielson, har nyss utgivit en liten saftig bok med den torra titeln "Kyrkostudier", hufvudsakligen hämtad från England. En annan frukt af stiftelsens verksamhet ha vi haft i Herrmanns och Deissmanns föreläsningar vid Uppsala universitet under de båda sista åren. Herrmann, professor i Marburg, en äldre, genom sjukdom färd man, är den moderna teologiens kanske främste dogmatiker, som på uppfattningen af kristendomens centralpunkt, Gudsförhållandets förmedling genom Kristus, haft större inflytande än någon annan. Deissmann, som ännu står i sin fulla kraft, representerar däremot den moderna språkvetenskapens tillämpning på den nytestamentliga kritiken. Genom sin epokgörande tolkning af vidsträckt samlingar värdefulla bref och urkunder från Jesu tid, funna i egyptisk och syrisk mark och upptecknade än på lerskärfvor, än på pa-

Freja-Magasinet.

Specialaffär för Damartiklar.

18 Humlegårdsgatan 18

29 Drottninggatan 29

pyrusrullar, har han så godt som nyupptäckt det dåtida grekiska hvardagsspråket och därigenom gjort ett raskt slut på den gamla dogmen om Nya Testamentets språk som "fördärfvad" grekiska. Den är icke mer fördärfvad än hvad Selma Lagerlöfs svenska är fördärfvad i jämförelse med Geijers. En ny utveckling af språket helt enkelt, är det vi här ha att göra med. Men Deissmann ger oss mer än denna filologiska fingervisning; hans undersökningars tillämpning på studiet af Nya Testamentet betyder helt enkelt bokens inplacering i sin egen tids stilistiska omgifning. D. v. s. uttryck, sådana som friköpa, rättfärdiggöra etc., som för oss genom häfdvunnen kristendomsundervisning fått en viss dogmatisk välör — hvilket för de flesta af oss är detsamma som att de äro termer, som inte säga någonting alls — dylika uttryck återfinnas i dåtidens arameiska gåfvobref och domstolshandlingar som termer med fullkomligt konkret och realistisk klang, förklarliga genom förhållanden i det dåtida hvardagslivet. Pauli så kallade "dogmatiska terminologi" var för hans samtid lika konkret och begripligt hvardagsspråk som "höfvitsman" var det allmänt gängse ordet för kapten på Olaus Petris tid. Men försök att sätta in "kaptenen i Kapernaum" i vår bibelöfversättning, få vi se hvad man gör för en min! Jag medger gärna, att ömtåligheten för ändringar därvidlag kan bero på både verklig pietet och estetisk smak. Men måne den icke lika ofta beror på hemlig rädsla att få de religiösa realiteterna alltför mycket in på lifvet? Jag vet en liten flicka, som i den gamla goda tiden hade läst sin bibliska historia utan karta och senare blef ytterst häpen, när hon fann att Jerusalem och Betlehem lågo på jorden och inte i den mera geografiskt obestämbara lokaliteten himmelen. Om hon aldrig fått se Palestinas karta, så hade hon kanske lätt utvecklats till den gamla tant, som dekreterade, att man väl får tala om Jerusalem och Betlehem i predikningar men inet om Stockholm och Vesterås. En uppfattning, som onekligen kan ha sin farliga släktskap med prostens i "Brand":

"Men liv er et og tro et andet;
det skader begge, blir de blandet.

Deissmann är emellertid uppfriskande orädd, när det gäller den sortens blandningar, och därför verkar hans bok på samma gång hänsynslös mot gammal slentrian och uppbyggande för verklig fromhet. Undertiteln på hans Paulus-föreläsningar från Uppsala, "en kultur- och religionshistorisk skiss", håller allt hvad den lofvar och ger oss mer därtill. Kapitlen "Pauli värld", och "Människan" och "Juden Paulus" försätta oss raskt och liffullt in i Pauli miljö, som författaren inte bara genom filologiska studier utan också genom två längre resor till Apostlagärningarnas hemtrakter så godt som gjort till sin egen. Han går sedan till en religionspsykologisk undersökning af den kristna människan Paulus och lyckas där med endast Nya Testamentet i handen lätt öfvertyga oss om, att också vi läst biblisk historia utan karta, när vi låtit de tyska professorerna inbilla oss finna ett utveckladt teologiskt system i den judiske handtverkarens privatbref till sina nyomvända vän-

ner, i st. för att i dessa privatbref — obs. särskildt Galaterna och Filemon — lyssna till hjärteslagen af en genialisk och religiöst hänsynslös människa, som lefvat religion men aldrig spekulerat ut en dogmatik.

Hvarken Deissmann själf eller Paulusforskningen i allmänhet har väl med denna lilla psykologiska studie sagt sitt sista ord, liksom D:s uppfattning visst inte är den radikalaste i denna väg. Jämför Wredes nästan personligt irriterade negationer i serien Religionshistoriska folkböcker med D:s starka pietet och hans benägenhet att åt Paulus återbördä alla de skrifter kritiken förut velat främtaga honom, utom Timoteus- och Titusbrefven! Men med Deissmann har dock den profana språkvetenskapen och det moderna själsstudiet så fullständigt trängt igenom i Paulus-kritiken, att denna väl aldrig mera fullt kan förirra sig in på de teologiska kammarteoriernas ökenmarker. Och på dem, som af 1878 års katekesutveckling, sorglig i åminnelse, fått sin bibelläsning förstörd genom att se Paulus-kapitlen sönderstyckade till "bevis" för "evangeliskt-lutersk" dogmatik — en vers som bevis för läran om rättfärdiggörelsen, en för nattvardsläran o. s. v. — verkar det oändligt befriande att träffa en första rangens vetenskapsman, som lugnt vågar uppträda som den lille gossen i sagan om kejsarens nya kläder. Det är helt enkelt det moderna historiskt-psykologiska betraktelsesättet, som här triumferar öfver gammal skolastik. Och resultatet? Icke ett "bort från Paulus" utan närmare honom. Sammanfattningen af sin uppfattning uttalar prof. Deissmann i följande ord: "Hvarhelst i århundradena efter Kristus den troende församlingen i brusande psalmsång hyllat frälsaren eller hvarhelst en bortglömd själ funnit frid inför den korsfäste, där har den paulinska kristusupplevelsens levande kraft ännu varit verksam i mänsklighetens inre lif, intill den dag som i dag är."

Lydia Wahlström.

Stockholms stadsfullmäktiges anslag till rösträttskongressen.

Stockholms stadsfullmäktige hade som bekant beviljat ett anslag af 3,000 kr. till den internationella rösträttskongressen i sommar, hvilket beslut öfverklagats och af öfverståthållareämbetet upphäfts, under skäl af att anslaget gällde nytt ändamål och att sålunda två tredjedels majoritet skulle erfordrats för beslutets fattande. Ärendet, som fullföljts till regeringsrätten, har där så afgjorts, att regeringsrätten, ehuru ej gillande öfverståthållareämbetets motivering, upphäfdde stadsfullmäktiges beslut på den grund att ingen uppgift förelåg angående huru medlen för anslaget skulle bestridas. Till undanrödjande af denna felaktighet har nu hr Borgström vid stadsfullmäktigesammanträde förliden vecka väckt motion om anslaget bestridande af uttaxerade eller tillgängliga medel. Sedan saken på så sätt ordnats — säkerligen kommer stadsfullmäktige att bifalla motionen — kvarstår således ej det hinder som kom regeringsrätten att upphäfva beslutet, hvarföre rösträttskongressen torde kunna med ganska stor säkerhet räkna på att erhålla anslaget.

Johanna Brunsson och hennes Konst- och Väfnadsskola.

Hvar och en som intresserar sig för svensk väfkonst känner utan tvifvel till Johanna Brunssons Praktiska Konstväfnadsskola i Stockholm — om också inte direkt, så genom de hundratals duktiga lärarinnor och väfver-skor, som, utbildade i hennes läroanstalt, arbeta lite hvarstades här i landet.

Någonting, som däremot inte så många äga känne-dom om, är att Johanna Brunsson, — hvilken ännu ehuru ett godt stycke in på 60-talet med oförminskad kraft förestår sin skola — äfven kan nämnas såsom en af de mest betydande banbryterskorna inom det slöjdområde, som numera kallas svensk textilkonst. Och det är väl endast ett fåtal af alla dem, hvilka taga del af våra industri- och hem-slöjdsutställningar — där äfven den Brunssonska Väfskolans arbeten all-tid göra sig gällande — som ha reda på att länge innan sådana tex-tilanstalter som Handarbetets vänner, Giöbels, Svensk Hemslöjd, Tyra Grafström m. fl. ens voro påtänkta, hade Johanna Brunsson målmedvet-et och med seg energi börjat verka för den gamla svenska handväf-nadskonstens återupplifvande.

Uppfostrad som hon var i ett praktiskt landthem — fadern var possessionat i Valbo-Ryri Dalsland — hade han redan tidigt fått göra sig förtrogen med de hemslöjdsgöromål, som på den tiden ännu fingo komma till heders på våra herrgårdar. Men under det att hon själf med lif och lust lärde sig att "väfva randigt och väfva rutig och låta skottspolen gå, gå", var hon äfven i till-fälle att se huru detta slags arbete öfverallt i allmogehem-men ringaktades och utträngdes af den onyttiga och smak-lösa stramaljsömmen eller virkningen, i samma mån som utländska fabriksvaror kommo i marknaden och lands-bygdens kvinnor kommo i en lifligare beröring med stä-derna eller drogos in i det lockande fabriksarbetet här hemma.

Det var inte under någon gynnsam period, som den unga väflärlarinnan började resa omkring i sitt län för att söka väcka till lif det döende intresset för gammal hedervärd svensk väfkonst. Efter att ytterligare ha ökat sina kunskaper med en lärokurs efter den på sin tid be-römda Ekenmarkska metoden, hvilken hon på egen hand betydligt förenklade och praktiskt förbättrade, tog hon emellertid itu med sitt lifsarbete, begynte hålla väfkurser rundt om i bygderna och deltog sommaren 1869 i slöjd-utställningen i Vänersborg, där hon också erhöll både

penningpris och sitt första hedersdiplom. Sedan hon nu ytterligare praktiserat några år och därunder sett att arbetet bar frukt, öppnade hon egen väfskola vid Tånge-landa tingsställe i Dalsland, då hon under ferierna äfven passade på att vid Borås tekniska väfskola studera Jacquard-väfning*) för att ej stå främmande inför något inom sitt fack.

Denna Johanna Brunssons första läroanstalt kom dock inte att bli mycket långlifvad. Landshöfdingen i Älfsborgs län, den för all hemslöjd så varmt intresserade grefve Erik Josias Spar-re, hade nämligen fått uppmärksamheten fäst vid fröken Brunssons verksamhet. Och redan två år ef-ter det hon öppnat sin egen skola, erbjöds hon 1875 lärarinneplatsen vid länets slöjdskola — en befatt-ning, som hon, trots fördelaktiga anbud från olika håll, bibehöll till grefve Sparres död 1886, då läns-skolan upphörde af brist på anslag. Under denna tid, hvilken väl tack vare det kraftiga stöd, som då gafs henne, kan betecknas som den lät-taste och ljusaste af fröken Bruns-sons många och växlande arbetsår, begagnade hon sig också af alla till-fällen för att rikta sin kunskap och sitt förråd med gamla svenska mön-ster af olika stilarter. Och hennes vackra och gedigna väfnader för-skaffade henne då liksom under se-

Johanna Brunsson.

nare år gång efter annan utställningspriser och heders-diplom.

Efter att ännu ett par år ha ägnat sina krafter åt landsortens barn, hvarunder hon höll privat väfskola, dels i Bohuslän och dels i Uppsala, beslöt fröken Brunsson emellertid att förlägga sin verksamhet till hufvudstaden. Dit flyttade hon också 1889 och öppnade där sin bekan-ta praktiska konstväfnadsskola samma år i Birgerjarlsgatan 27 — en lokal, som bibehållits i tjugu år, då det gamla huset fick skatta åt förgängelsen under det att väfskolan måste söka sig en tidsenligare och rymligare bostad. Den-na fanns också till hands, 2 tr. upp Kungsgatan 30, i hvars väldiga salar Stockholms Högskola varit hyresgäst, tills den nu flyttade in i eget hus. Dessa salar lämpade sig äfven ypperligt för det nya ändamålet, då konstväf-nadsskolan under sin 20-åriga verksamhet i hufvudstaden också till det yttre växt ut i betydande grad.

I den nya lokalen, som utom väfsalar, varpningrum, garnförråds-, försäljnings- och utställningsrum äfven inne-

* Jacquardmaskinen är en sinnrik väfinrättning, uppfunnen af fransmannen Jacquard, född i Lyon 1752, död 1834.

**Glöm ej att använda kongressbrefkort!
Åsätt Edra postförsändelser kongressmärken!**

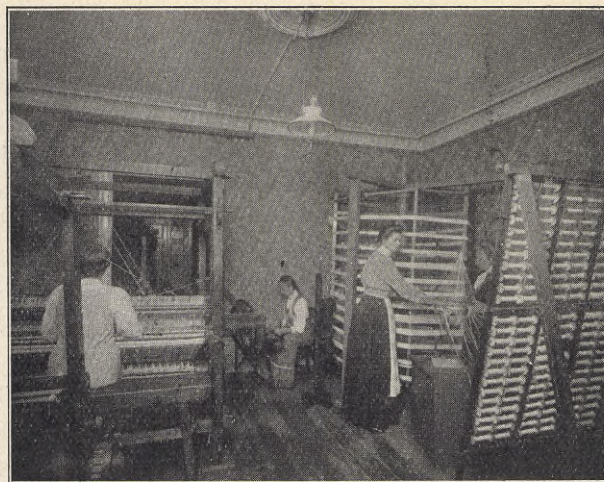

Väfsalen i Johanna Brunssons Konst- och Väfnadsskola.

fattar fröken Brunssons privata våning samt de fasta väfverskornas rum, arbeta nu så godt som året om ett femtiotal väfstolar af olika storlekar. Väfkurserna, hvilka ge lärarinnekompetens, äro två om året och ha besökts af elever, inte blott från Skandinavien, utan äfven från Finland, Ryssland, Polen, Tyskland och Holland. Och bland de unga väflärlarinnor, som här utbildats, har en under senaste år slagit sig ned i Amerika, där nu svenskamerikanskorna ha tillfälle att lära sig hembygdens glömda konstfärdighet.

Men utom dessa elever tar fröken Brunsson äfven årligen emot ett 10-tal frielever, af hvilka många sedermera stannat kvar som skolans fast anställda väfverskor. Dessa uppgå nu till ett 20-tal. Och när man vet, att de oftast från landet komma unga kvinnorna inte endast utföra sitt arbete vid skolan utan här dessutom få kost, hem och moderlig omvårdnad, då bör man äfven förstå, hvilken enastående förmåga Johanna Brunsson måtte besitta.

Att komma till hufvudstaden och där ensam upprätta en läroanstalt och sedan kunna hålla den gående under en tid, då liknande företag med stark ekonomisk bärkraft växa upp rundt omkring, det vittnar om mer än vanlig energi, arbetskraft och ej minst om entusiasm för sin sak. Att härunder såsom fröken Brunsson kunna räcka till som styrande matmor för ett hushåll på 30 personer, det

Värpningsrummet i Johanna Brunssons Konst- och Väfnadsskola.

hör till det slags kraftprof, som borde kunna tvinga äfven de skummaste ögon att se hvad kvinnor duga till.

Som ett bevis på huru snart allmänheten lärde sig sätta värde på den Brunssonska skolans arbeten kan äfven nämnas, att redan efter ett par år såg fröken Brunsson sig tvungen att öppna en särskild försäljningsaffär för sina eftersökta väfnader — Klarabergsgatan 21 — där den allt fortfarande har sin hemvist. En sådan affär betyder emellertid en tillökning af arbete och omtanke. Och den som har en aning om hvad en så vidtomfattande verksamhet kräver måste beundrande böja sig inför den kvinna, som här trots sin ålder arbetar i spetsen för sitt företag och leder det in i minsta detalj med ungdomlig uthållighet.

Att Johanna Brunssons lifsarbete, hvilket ju kan räknas som en länk i vår tids fosterländska kultursträfvan, inte har blifvit uppskattadt och erkänt, skulle vara orätt att säga. Hennes skola har bland annat under flera år åtnjutit statsanslag, och hennes vackra och gedigna väfnader ha vunnit ryktbarhet. Men det kan ju dock tänka sig, att ett sådant företag som hennes, hvilket aldrig haft något annat kapital än det egna arbetet att lita sig till, skulle både behöfva och framför allt vara förtjänt af att få ett ännu verksammare stöd — så att det finge bli det för framtiden bestående verk som dess skaparinna innerligast önskar.

M. R—M.

Ett rösträttsmöte i Paris.

Reseminne.

Det var en gång förliden höst, då bland alla de andra otaliga affischerna på plank och väggar i Quartier Latin några långa gröna strimlor dök upp, på hvilka det stod tryckt: "Portugal har nyss beviljat kvinnorna rösträtt. Hvad gör Frankrike?" "Strimlorna" ledde i riktning mot en stor affisch, där allmänheten inbjöds till en "réunion" en aftonstund kl 1/29. Bland de annonserade talarna märktes, utom Doktor Madeleine Pelletier, en hel rad deputerade, men framför allt en portugis, som varit närvarande vid den då helt färskva revolutionen i Portugal med ty åtföljande reformer.

Redan kl 1/29 var den stora möteslokalen med sina läktare fullsatt; till min förvåning voro de flesta närvarande icke kvinnor utan män. Jag kände igen det finskurna vackra ansiktet på en af Frankrikes få kvinnliga advokater, och af de kvinnliga deltagarna i allmänhet voro nog de flesta studentskor. Jag tror att också manssidan var hufvudsakligen representerad af "des Sorbonnards". Bland de många försäljare, som gå och bedrifva sitt geschäft mellan bänkraderna, finns verkligen en dam, som delar ut rösträttsskrifter; men det öfvervägande antalet är karlar, som komma in och sälja skämttidnin-

gar, karrikatyrer, flygblad med elaka verser om Briand, skrifter i sexuell etik etc. Det kan sannerligen också behövas att man får något att roa sig med, ty klockan är snart 9 utan att så mycket som en tillstymmelse till portugis börjat beklåda estradens långa stolrad. Fram och åter mellan bänkarna trippar en utklädd student, åt hvilken man får sig ett hjärtligt skratt. Han bär på sitt kortstubbade hår en liten svart stråhatt med gummiband, nedanför sitt finhylda, gamin-lifliga ansikte har han högstärkrage, hvit väst och svart jacka. Men i stället för benkläder har han under jackan en kort lustig kjol, under hvilken de breda kängorna komma till synes. När publiken kort efter slaget nio börjar storstampa i besviken väntan på portugisen och hela härligheten, är det denna lilla student som klifver fram inför publiken och frågar huru någon som är parisisk inföding kunnat komma på den besynnerliga idén, att ett möte, som är utsatt till 1/2 9, skall kunna börja förrän tidigast kl. 9. Den talande är komplett lik våra 80-talskarrikatyrer af den emanciperade kvinnan, och det korta anförandet, beledsagadt af en oförliknelig grimas, resulterar i en liflig applåd och en lugnad publik.

Ändtligen får det börja utan portugis. Det är nämligen hans totala uteblifvande, som förorsakat dröjsmålet. Stolarna däruppe bli besatta; en af dem upptages till min förvåning af den utklädde studenten, som sedermera befinnes icke vara någon utklädd alls, utan en kvinna, nämligen självaste doktor Madeleine Pelletier.

Deputeraden Monsieur Thalamas börjar raden af anföranden. Han har knappt hunnit framföra några satsar om kvinnans ekonomiska och administrativa duglighet, förrän han afbrytes af en stämman från läktaren, som vill fränkänna honom rätten att orera för kvinnan, han, som velat förklara bort Jeanne d'Arc.

Jeanne d'Arcs namn tycks i det närvarande Frankrike verka som dynamit: alla förklara henne sin och endast sin; les Camelots du roi ville t. o. m. slåss med Sillonisterna till jungfruns ära.

"Tyst ni", bjuder från estraden en högtidlig stämman, M:me Kauffman: "Jeanne d'Arc var en feminist och libre penseuse som klerikalerna brände. Jeanne d'Arc är vår!" Applåder.

Ordet åter åt Thalamas, som bland annat säger, ungefär följande: "Man visar på den stora faran för oss frisinnade i att ge kvinnorna rösträtt; de skola fångas af klerikalerna, säger man. Detta vore i och för sig inte underligt, då prästerna egentligen varit de enda, som i stora och allmängiltiga frågor vädjat till kvinnan som till en människa på samma nivå som mannen. Ingen kan väl misstänka mig för att vara klerikal, men jag måste säga, att jag under sådana förhållanden ej förvånar mig öfver om kvinnorna, trots vidskepelsen, hänga fast vid kyrkan. Men denna vida — jag vill visst icke säga religiösa — men filosofiska och allmängiltiga uppskattning af de etiska problemen måste föras in i staten; då först kan där bli rum för kvinnans alla möjligheter att bli tagna i tjänst för det helas skull." — När Monsieur Thalamas vill avsluta sitt anförande med en "helgonäkallan",

kan han inte välja Jeanne d'Arc, i trots af att hon nu är vorden libre penseuse och feminist, därför att det just är hans speciella, "vetenskapligt grundade" trosartikel, att Jeanne d'Arc aldrig har funnits till. Han påminner i stället — med verklig värme och rörelse förresten — om martyren Ferrer, som för några år tillbaka just från denna samma estrad talade vid Etienne Dolets minnesfest.

Nästa talare står upp. En underlig kubisk, kraftig panna, med besynnerligt tunga ögonlock och ett f. ö. orörligt ansikte, inramadt i blankt svart hår och skägg. Ansiktets ägare är M. Myrrens, också deputerad och representant för arbetarna. Efter att ha hållit fram nödvändigheten af kvinnornas politiska makt för att få bort alkoholismen och annat elände, som förfärligast hemsöker arbetarefamiljerna, vänder också han sig mot den där märkliga punkten: faran för klerikalernas framsteg. Äfven i hans yttrande i denna fråga märkes en ny själfbesinning, som jämte mycket annat siar om att materialismen inte längre trifves med att sitta i högsätet, hur mycket den än påstår sig själf fortfarande vara materialism. "Hvad angår de klerikala", säger han, "så är felet med dem inte deras ideal, utan att de äro sådana fega och falska efterföljare af detsamma. Om mig vet ju alla att jag är libre penseur, men jag vill bara fråga om alla libre penseurer äro äkta? Det finns många klerikaler bland oss också; jag vill bara fråga om det finns en enda idé, som hindrar oss fritänkare från att ge kvinnorna rösträtt. Genom att icke vilja ge dem det, visa vi oss just vara — "klerikaler".

Doktor Madeleine Pelletier kommer därefter. Hon är så kvick och slagfärdig, får ständiga applåder och ständiga skrattsalfvor till belöning. Men jag kan just inte få ut något allvar ur hennes underhållande och ostryga kåseri. Jag sitter och önskar, att hon i stället varit den där utklädda studenten, som först roade mig så hjärtligt. Hon verkar på något underligt sätt som "löshäst" med ett ifrigt förfäktadt, men i mitt tycke negativt frihetsideal. "Kvinnorna", säger hon bl. a., "komma ej att gå med klerikalerna, ty de hålla på familjen. Och familjen har varit bra för mannen och barnen, men ingalunda för kvinnan. Men när familjen försvinner i socialiststaten, då blir inte kvinnorna längre en exploaterbar massa — då få de frihet och individualitet. — Det finns inga kvinnliga genier, sägs det, nåväl, låt oss då utesluta kvinnorna från de platser, för hvilka geni är ett oundgängligt villkor." (Det lär ju i medeltal gifvas 2 genier på ett århundrade!) "Må de andra platserna stå öppna för täflan".

En oerhördt patetisk sprätt med blonda mustascher och ljusblå sidenhalsduk, som hälsas af hejdlösa skrattsalvor utan applåder, förklarar å socialisternas vägnar: "Jag fruktar icke de kvinnor, som intressera sig för politik. Men — jag fruktar de lata — och sköna — bourgeoiskvinnor, som ingen rösträtt vilja ha."

M:me Kauffman, som vid réunionens början gjorde inpasset om Jeanne d'Arc, kommer åter med ett allvarligt anförande. — "Ack, de frisinnade.", säger hon, "när någon arbetsgifvare förtrycker en arbetare, då äro

vi alltid tillreds med harmfulla ord, med tidningsnotiser och insamlingar. Men dessa samma män, som äro verk-samma på detta sätt — förstå de då aldrig, att få "pa-trons" förtrycka sina underlydande så, som hela skaror af hustrur få lida genom sina män."

Det börjar bli sent och människorna röra på sig för att gå hem, hvarföre jag ej kan höra hela hennes an-förande, som hålles något lågmäldt. —

Men en underlig ängslande framtidsfråga för Frankrike, kanske ännu mera än hos oss, är denna kvinnofråga. M:me Kauffman gick ut från Jeanne d'Arc och andra franska kvinnor — — Panthéons väggmålningar tala ju mest och starkast om kvinnor i Frankrikes historia, underbara, mäktiga, heroiska kvinnor, så underligt olika de "franska" romanernas och de parisiska boulevardernas. Och när man ser somligas dockkläder — då förstår man Madeleine Pelletiers reaktion.

Men det är ändå aldrig kvinnan af hennes typ, som skall göra't!
E. F.

Notiser.

Rösträttskongressens inkvarteringskommitté är i till-fälle att under kongressveckan erbjuda fri bostad äfven för ett antal svenska kongressbesökare. Omkring 40 af dessa för svenskar afsedda inkvarteringar äro ännu ej tagna i anspråk. De medlemmar af F. K. P. R., som önska begagna sig af denna möjlighet till fri bostad under kongressen, böra snarast möjligt och se-nast före den 1 juni anmäla sig till inkvarterings-kommitténs sekreterare, fru Fanny Pettersson, 15 Schéele-gatan, Stockholm K.

Uppmärksamhet mot kongresserna. Stockholms stads-fullmäktige ha beslutit att exemplar af minnesboken öf-ver Stockholm må ställas till förfogande för utdelning bland deltagarna i de i sommar här sammanträdande in-ternationella kongresserna och konferenserna.

Till fröken Valborg Olander öfverlämnades på hen-nes 50-årsdag sistl. söndag af forna och nuvarande sty-relseledamöter i Falu F. K. P. R. en minnesgåfva i silfver jämte täxtad adress af följande innehåll:

Till Valborg Olander den 14 maj 1911.

Styrelsen för F. K. P. R. i Falun bringar sin hjärt-liga hyllning på 50-årsdagen. Varmaste tack för all upp-offrande oegennyttig sträfvan för kvinnorösträttens seger.

Föreningsmeddelanden.

Moderata kvinnoförbundets, Stockholm, interimstyrelse har nu utarbetat ett förslag till stadgar att föreläggas för-bundet vid nästkommande sammanträde. Då det emeller-tid ej ansetts lämpligt att redan i vår anordna ett dylikt har beslut fattats att uppskjuta sammanträdet till i höst.

Föreningen Vaksamhet i Stockholm höll den 18 maj sitt årsmöte. Under 1910 ha 420 kvinnor, hvaraf 27 ut-ländskor, härbärgerats i hemmet vid Mosebacketorg. Man planerar nu en utvidgning för att få det att bära sig. En ny gren af föreningens verksamhet har förra året pröf-vats. Vid alla ankommande tåg vid Centralstationen har ett kvinnligt ombud posterat för att hjälpa anländande unga kvinnor med råd och anvisningar, ofta också med penningmedel. Detta arbete har visat sig i hög grad väl-behöfligt och omkring 160 kvinnor ha på så sätt blifvit hjälpta. Glädjande nog ha både polisen och järnvägs-

tjänstemännen ställt sig synnerligen välvilliga och samar-betet med dem har varit godt. Ekonomien, som hufvud-sakligen är baserad på gåfvor, är på det hela taget gan-ska god. Bland större poster på inkomstlistan för år 1910 må nämnas ytterligare 1,000 kr. från den Casselska fonden och 500 kr. af fru Therese Andersson. Änke-drottningen och föreningens hedersordförande, kronprin-sessan, ha förbundit sig att för en tid af tre år betala en större årsafgift. Förfrågningarnas antal ha också ökat. Under 1910 voro dessa 202 mot 177 året förut. Medlems-antalet har vuxit till 430, i Göteborgskretsen räknar man 350.

Till styrelseledamöter återvaldes justitierådet Bergman, fröken Gertrud Adelborg, notarie A. Boalt, fröken Anna Falk, fru Anna Höjer, grefvinnan Maria von Rosen, f. Tamm, redaktör Karl Hildebrand, fil. dr Torvald Höjer och fröken Clara Wahlström. Äfven förutvarande revi-sorer och dessas suppleanter återvaldes.

Stockholms F. K. P. R:s språkkurser afslutades förliden vecka med en tilltalande fest på Skansens Hög-loft. De till öfver ett 100-tal uppgående deltagarna i kurserna voro samtliga närvarande. "God save the King", Marseljäsen och "Du gamla, du fria" tonade genom sa-len. Därpå följde ett föredrag om kunskaper och röst-rätt af fröken Hélène Philipson, lifligt applåderadt. M:lle Bimbenet samt två af hennes elever uppträdde med fransk recitation, vidare utfördes vacker sång. Till sist kom af-tonens "clou", Beatrice Harradens rösträttspjäs "Lady Geraldine's speech", spelad af Uppsalastudentskor och mottagen med de lifligaste bifallsyttringar. Vid supéen höllos tal på engelska af fröken Anna Åbergsson, kur-sernas anordnare, och mr Erskine Kidd, den ende när-varande herrn, samt på franska af m:lle Bimbenet. Ef-ter kaffet upplästes en hälsning på tyska till de engelska kvinnorna af dr Käthe Schirmacher och fröken Abenius sjöng några engelska sånger, hvarmed den vällyckade fes-ten afslutades.

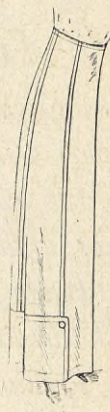
LINNEDRÄKTER

enl. cliché af prima linne, i hvitt och beige **Kr. 26,50**

KJOLAR

af prima linne **Kr. 9,50**

LINNEROCKAR

från **Kr. 13,50**

AKTIEBOLAGET
NORDISKA KOMPANIET
Stureplan

Är magen i oordning använd då Vasens (f. d. Nord-stjernans) Laxermarmelad. Behagligt och effektivt afförings-medel. Pris 1 kr. pr ask. Finnes på alla apotek.

Mjolk dagligen till afhämtning.

Oskummad för 15 öre lit.
Handskummad för 6 öre lit.

Tjock grädde för 90 öre lit.
1:ma smör kr. 2,00 pr kilo.

Stockholms Mejeriaktiebolag, Klarabergsgatan 68.

Allm. Tel. Br. 5241.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädpris är kr. 4: 50 för $\frac{1}{2}$, 2: 50 för $\frac{1}{3}$, och 1: 25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1911 i sin tjugonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Obs! Skolor!

Språklärarinna, som länge vistats utrikes och besitter mångårig undervisningsvana, samt höga vitsord om kompetens, önskar till hösten anställning eller vikariat, helst i samskola i Stockholm, att undervisa i franska och engelska. Svar till "Skicklig lärarinna", S. Gumælius Annonsbyrå, afvaktas till den 15 juni.

Sjukvårdarinna.

Medelålders änkefru önskar under sommaren plats hos äldre dam eller herre som sällskap och hjälp. Svar till "Sjukvård", Gäfle p. r.

Tyska och svenska talande bildad flicka

önskar antingen plats som sällskap eller i fin familj att se efter större barn. Svar till fröken G. Larsson, Sanda, Ölme.

Kvinnlig filosofie kandidat,

undervisningsvan, önskar plats som lärarinna under sommaren. Svar till "A. N.", Lund, p. r.

Kvinnlig filosofie kandidat

(ämnen: Svenska, levande språk) önskar översättningar eller liknande arbete under sommaren. Svar till "X", Lund, p. r.

Sommarkondition

mot fritt vivre önskas af kvinnlig läroverkslärare.

Svar till "Matematik och språk", Realskolan, Uddevalla.

Skolkökslärarinna,

som under vintern innehar annan plats, önskar under sommaren plats vid skolkök eller i större landthushåll. Svar t. "Maj—Okt.", Gäfle, p. r.

Två unga, treffiga, för hushåll lifligt intresserade lärarinnor

önska under sommarferierna (15 juni—15 aug.) mot fritt vivre plats i familj att deltaga i alla husliga sysslor eller läsa med nybörjare. Svar till "Angelika" och "Linnea", Borgholm p. r.

Som värdinna

hos fin och intelligent äldre herre önskar en medelålders bildad änkefru med mångårig vistelse i Tyskland och Danmark plats. Svar inom 8 dagar till "Värdinna" p. r. Hålsingborg.

En snäll, vänlig äldre dam

af god familj, som händelsevis förlorat ett godt hem, önskar komma i ett litet bildadt hem i Svealand. Vidare med "Den bästa husmoder", Linköping.

Apotek.

Ung flicka som under snart två år tjänstgjort som tekniskt biträde å apotek och har utmärkta betyg från denna verksamhet, önskar anställning. Svar med löneuppgift till "Praktisk och fortfärdig", denna tidnings expedition, Stockholm.

Ung, pålitlig flicka,

med vana i enkel matlagning, önskar plats i familj att hjälpa till med hvarjehanda. Önskar anses som familjemedlem. Lön önskas. Tacksamt för svar till "Juni 1911", Kalmar p. r.

Sjukgymnast,

ynge, kvinnlig, söker anställning genast å kurort eller privat. Goda rekommendationer. Svar till "Sjukgymnast", Lyckorna p. r.

Bättre flicka

önskar erhålla plats snarast att förestå ungarbarn eller änklings hem eller som hushållsfröken i familj. Genomg. husmodersskola. Kunnig i linnesömnad. Utmärkta rekommendationer från föregående platser. Svar märkt "Skånska", Ängelholm p. r.

En 30 års flicka

önskar plats i Juni hos någon bättre familj eller att sköta hushåll hos bättre dam eller ungherre. Är kunnig i allt hvad till ett hem hör. Svar till "Juni 1911", Djursholm p. r.

20-årig bättre flicka önskar

god plats nu eller 1 Juni i liten, bildad familj att tillsammans med husmoder sköta hemmet — eller annat. Gärna på landet. Svar pr omg. märkt "Hvad som helst", Hvetlanda p. r.

Ung, bildad flicka,

som genomgått hushållsskola samt kurs i sömnad, söker plats i familj eller hos någon ensam dam helst i närheten af Sthlm. Små pret., goda rek. Svar till Postfack 14, Visby.

För 15-årig flicka

som genomgått klass 8 i Ateneum samt skolkökskurs önskas under ferierna mot fritt vivre några timmars daglig sysselsättning i godt hem på landet. Något musikalisk. Svar till "L. L." denna tidnings expedition, Stockholm.

Ung flicka,

som genomgått 8 mån. kurs i handelsskola, önskar plats å kontor 15 juni. Kunnig i maskinskrifning. Goda betyg. Små pretentioner. Svar emotes tacksamt märkt "E. V. J." pr. Sk. Katrineholm.

Medelålders, bildad flicka,

som uuder många år haft barns vård och ledning om hand och som är van vid alla husliga bestyr, söker plats nu genast. Utmärkta betyg och referenser finnas. Svar till kamrer Bexell, Hornsgatan 24, Stockholm.

Husföreståndarinneplats

sökes af 28 års bätfre flicka hos ungherre eller änkekan. Har ett gladt sätt samt är något musikalisk. Svar till "Värmländska", Kristinehamn, p. r.

Plats som husföreståndarinna

i bättre hem där husmoder saknas, sökes af därtill erfaren, praktisk, medelålders flicka. Svar till "Genast", Munktorp.

LEDIGA PLATSER.**Vid Nässjö Samskola,**

som står under öfverstyrelsens inspektion, blir till nästkommande hösttermin en lärarinneplats ledig med undervisningsskyldighet i tyska och engelska (klass IV—VI).

Utbildning: ämbetsexamen, filosofie kandidat eller högre lärarinneseminarium. Lön 1,500.

Ansökningar ställas till skolans styrelse torde insändas före den 1:a juni under adress: Rektor Filip J:son Carlström, Nässjö.

Lärarinneplats ledig

för nästkommande läsår vid Tidaholms ensk. mellanskola. Hufvudämnen: matematik, fysik och kemi. Undervisning i teckning önskvärd. Lön 12 à 1400 kronor, efter kompetens. Till Styrelsen för Tidaholms ensk. mellanskola ställda ansökningar skola vara insända före maj månads utgång till Föreståndaren för mellanskolan, Tidaholm, som äfven lämnar upplysningar.

Lysekils Samskola.

För nästa läsår plats ledig för två lärarinnor med högre kompetens. Lön enligt lag. Ämnen: 1) svenska, tyska, engelska; 2) matematik och biologi; alternativt 1:a klassens läroämnen jämte matematik eller kristendom. Till styrelsen ställda ansökningar skola vara insända före 1 juni.

Vid Drottning Sofias Stiftelse

i Vänersborg behöfs en lärarinna fr. o. m. nästk. termin. Löneförmanerna — allt efter kompetens — 1,200 à 1,800 kr., hvaruti ingår värdet af naturaförmåner: möblerad bostad, värme, lyse, fri kost, beräknade till 600 kr. Ansökan före 1:a juni.

Föreståndarinna.

Vid Nora Samskola

är en ämneslärarinnebefattning med undervisningsskyldighet hufvudsakligen i matematik, fysik och kemi ledig fr. o. m. h. t. 1911. Kompetens: Högre lärarinneseminarium eller däremot svarande utbildning. Lön och pensionsbidrag enligt lag. Ansökningshandlingar torde före den 30 maj insändas till pastor Th. Bergström, Nora (stad).

Lärarinneplats

ledig vid Maltestorps Hjälpension för flickor fr. början af h. t. 1911. Ämnen: modersmålet, kristendom, geografi och historia. Sökande bör tala franska. Lön 700 kr. och allt fritt. Ansökningar insändas till föreståndarinna under adr. Vinslöf.

Vid Norbergs Samskolas förberedande afdelning

(3 klasser) är lärarinnebefattningen ledig att söka hos Styrelsen före 1 juni 1911 under adr. Norberg. Lön 800 kr. per år.

Hushållslärarinna

sökes för större hushållsskola till 1 augusti. Ansökan jämte betygsskrifter och uppgift å lönepretentioner insändes märkt "Hushållsskola" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Textilriterska.

Yngre dam, som är känd med all ritning för broderi och själfständig mönsterkomposition kan till hösten få plats hos utländsk firma. Utbildning från tekniska högskolan fordras. Biljett märkt: "Textilriterska" torde genast sändas till Allm. Tidn.-kont., Gust. Ad. torg.

Hushållsfröken,

frisk och med godt lynne, fullt kunnig i bakning och enklare matlagning samt om möjligt något förfaren i sömnad, får genast plats i prästhem på landet med tvenne personers hushåll. Svar före 23 maj till »Prästhem», p. r. Växjö.

**DAGNY,
KVINNORNAS BÄSTA
PLATSANNONSTIDNING****Föreståndarinneplats**

finnes ledig vid nybildad barnkruba och skolbarnshem inom Vasa församling i Göteborg, att tillträda 1 oktober i år. Sökanden bör hafva genomgått elementarläroverk samt helst Kindergarten och barnavård. Alder ca 30 år. Vid allvarlig karaktär och intresse för barn fästes största afseende. Lön 600 kr. pr år jämte bostad i hemmet och fritt vivre af hemmets mathållning.

Ansökningar med betygsskrifter insändas snarast möjligt till *Pastorsämbetet i Vasa, Göteborg.* (S. A. 21465)

Ung dam,

kunnig i tysk korrespondens, maskinskrifning och stenografi, erhåller plats på kontor. Svar med uppgift om föregående verksamhet, ålder samt lönepretentioner emötes till "Roko", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bokförelserka,

van vid böckers uppläggande och bokslut, erhåller plats å fastighetsbolags kontor i Stockholm. Svar jämte betygsskrifter och referenser torde sändas till "Fastighetsbolag" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Flicka som vill deltaga i alla inom ett hus å landegendom förekommande göromål erhåller plats vid Alby gård, Rundtuna.

Ungdam,

ålder ej öfver 20 år, frisk och sund samt med nödig skolunderbyggnad, erhåller genast plats å större härvarande kontor. Svar med betygsskrifter, fotografi och uppgift om lönepretentioner till "Duglig & Energisk" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b. Ansökningar, ej åtföljda af fotografi, beaktas icke.

Kvinnlig Gymmast

önskas under sommarferierna i fransk familj, i högfjällstrakt. Svar med betygsskrifter och helst fotografi till "Au pair Schweiz", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

En enkel, anspråkslös flicka, ej för ung, frisk och glad, kunnig i enkel matlagning, erhåller god plats i tjänstemannahem i stad, till den 1 juni. Svar med rekom. till "Plikttrogen 1911", Hålsingb. p. r.

Barnfröken,

mycket anspråkslös, hurtig, med vänligt behagligt väsen och framför allt mycket barnkär får god fördelaktig plats 1 juni i fin familj i villastad 1/2 tim. resa från Stockholm att sköta 3 barn 6, 5 och 3 år gamla. Sökanden bör trivas på landet och kunna med husmoders hjälp väl vårda och sysselsätta barnen. Svar inom 3 dagar märkt "Framtidsplats", Allm. Tidningskontoret Gust. Ad. torg, Stockholm.

Bättre flicka,

frisk och stark, villig att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål, såväl gröfre som finare, får plats från 1 juni. Svar till "X", Stocksund, p. r.

Frisk, bildad flicka

om 25 à 30 år, kunnig i matlagning, bakning m. m. och villig att sköta hemsysslor i litet hushåll (jungfru finnes ej), får plats i Björnlunda prästgård fr. den 8 inst. juni. Svar med referenser o. löneanspråk till Doktorinnan J. Wendell, Björnlunda.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-

Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

GYNNA ALLTID DAGNYS

ANNONSÖRER!

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Wiréns China pomada, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Prenumerera på posten eller tel.
Ö. 3275 på

Mönstertidningen Konstslöjden i Hemmet.

Pris 3.50 pr år, 12 häften. Lösnummer 30 öre. Innehåller mönster till broderier, väfnader, läderplastik, gyllenläder, drifning i metall, målning på porslin, trä, m. m.

Prenumeranter få begära mönster.
Äldre årgångar realiseras.

Red.: Valhallavägen 19, n. b.,
Stockholm.

Filial: Haparanda.

G. o. A. MEUKOW.

Skandinavisk Konstslöjdsförsäljning,
STOCKHOLM, 27 Klarabergsgat. 27.

Handarbeten, rikt urval
Nationaldräkter, tyger
och tillbehör
Träslöjd, stort lager
National- och Garne-
ringsband, egen till-
verkning.

Broderiaffären

3 n. b. Kommendörsgatan 3 n. b.
Rekommenderar sitt välsorterade la-
ger af Schweizerbroderier
och Spetsar

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 183 36

Annonsera i DAGNY!

Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm

23 RIDDAREGATAN 23

En lägre, tvåårig kurs, som utbildar lärarinnor för skolans lägre och mellersta klasser samt för hemmen. Afgangsexamen därifrån medför s. k. lägre kompetens.

En högre kurs, afsedd för fackutbildning. Inträdesfordringar: Afgangsbetyg från lägre kursen jämte vitsord om undervisningsverksamhet. Afgangsexamen från denna kurs medför s. k. högre kompetens.

Närmare upplysningar lämnas af läroverkets föreståndarinna, Fröken **Sofi Anderson**; mottagn. Onsd. och Lörd. kl. 1—2. Ansökningar till seminariet böra vara inlämnade före den 11 Juni.

Styrelsen.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Sju präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, **ise Gagner**, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kaptan Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor. 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

I Guldslottets Rosengårdar. Sagor och berättelser af Harald Östenson. 151 sid., 39 ill. Kartonnerad. Pris 75 öre
Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

HERM. HAMNQVIST

Kungl. Hoffotograf.

Biblioteksg. 11, Stockholm.

1 dussin kabinettsfotografier, matt
papper, 12 kronor.

Astrid Wittborn

*Manicure, Pedicure,
Hygienisk ansiktsbehandling.*

BRAHEGATAN 6, 2 tr. R. T. 423 59. A. 197 16

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Vår rösträttsfråga i riksdagen.

Postsparbankens omorganisation och kvinnors befordringsutsikter. Af G. T—ll.

Riksdagen.

Ur Elsa Eschelssons eftermäle.

Modern religiös litteratur. Gustav Adolf Deissmann: Paulus.
Af Lydia Wahlström.

Stockholms stadsfullmäktiges anslag till kongressen.

Johanna Brunsson och hennes Konst- och Väfnadsskola.
Af Maria Rieck-Müller.

Ett rösträttsmöte i Paris. Af E. F.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**